

Bijlage 1: Status opvolging aanbevelingen financiële scan provincie

Nr	Aanbeveling	Overgenomen Ja/nee	Actie op de aanbevelingen Wat doen we met de aanbevelingen?	Status zomernota 2020
1	<p>Begroting en jaarstukken: Geef, gelet op het grote (positieve) budgettaire effect dat meestal voortkomt uit het ramen van de algemene uitkering op basis van lopende prijzen, in de toelichting op de lastenramingen nadrukkelijker aan in hoeverre met loonstijgingen (cumulatief) rekening is gehouden. Vooral in relatie tot de stijgingspercentages waar in de algemene uitkering rekening is gehouden.</p>	Ja	<p>In de begroting zal bij de onderdelen: - "uitgangspunten en kerncijfers" en - "overige financiële aandachtspunten en ontwikkelingen" hier specifiek aandacht aan wordt besteedt.</p>	Wordt opgenomen in de begroting 2021
2	<p>Begroting en jaarstukken: Maak bij het ramen van mutaties in personele lasten nadrukkelijker onderscheid in aanpassingen door autonome salarisstijging (CAO) en uitbreiding van formatie. En maak beide componenten meerjarig inzichtelijk.</p>	Ja	<p>In de paragraaf bedrijfsvoering onder het kopje "ontwikkeling loonsom" wordt aanvullend het onderscheid tussen autonome loonstijging en uitbreiding formatie gepresenteerd. Overigens kan er ook sprake zijn van een bezuiniging op de formatie.</p>	Wordt opgenomen in de begroting 2021
3	<p>Begroting en jaarstukken: Maak scherper onderscheid in nieuw beleid en bestaand beleid (bijvoorbeeld onderhoud of vervanging).</p>	Ja	Via de Lijst van Investeringen wordt dit onderscheid in de zomernota en begroting scherper zichtbaar gemaakt.	Aanbeveling is doorgevoerd in de zomernota 2020. Bestaand beleid en nieuw beleid is apart inzichtelijk gemaakt.
4	<p>Begroting en jaarstukken: Maak de financiële effecten op de financiële positie van investeringen en overige lasten die het gevolg van bestaand beleid en van nieuw beleid apart inzichtelijk.</p>	Ja	Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen lasten nieuw beleid en lasten bestaand beleid zullen deze kosten tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	Aanbeveling is doorgevoerd in de zomernota 2020. Bestaand beleid en nieuw beleid is apart inzichtelijk gemaakt.

5	Begroting en jaarstukken: Maak in de begroting niet alleen de stand van de reserves inzichtelijk, maar licht mutaties ook meerjarig toe. Dit gelet op de relatief grote afhankelijkheid van de financiële positie van de reserves.	Ja	Door de mutaties van de reserves ook meerjarig te presenteren wordt het inzicht in de ontwikkeling van de reservepositie versterkt. Opgemerkt wordt dat het wel ramingen zijn. Een aspect waar nu geen rekening mee wordt gehouden is de (verplichte) winstneming uit de grondexploitaties. Gelet op huidige situatie is dit tevens een grote variabele c.q conjunctuurgevoelig.	Wordt in de begroting 2021 opgenomen.
6	Begroting en jaarstukken: Licht grote financiële mutaties ook in de jaarschijven na het begrotingsjaar toe.	Ja	De grote financiële mutaties worden in de jaarschijven na het begrotingsjaar toegelicht.	Advies is opgevolgd in de zomernota 2020.
7	Begroting en jaarstukken: Maak inzichtelijk in hoeverre de inzet van de reserves in de huidige omvang, gelet op de afnemende stand daarvan, kan worden volhouden. En wat daarvan de budgettaire effecten zijn voor het toekomstig structurele evenwicht in de begroting.	Nee/Ja	Nee. inzichtelijk maken in hoeverre de inzet van reserves kan worden vol gehouden is momenteel niet aan de orde. De vrij beschikbare reserves zijn nagenoeg uitgeput. Ja, er wordt een overzicht samengesteld van alle investeringen die worden gedekt uit een reserve. Deze vormt de basis om de toekomstige budgettaire effecten te kunnen bepalen. Zie ook aanbeveling nr. 11.	Inzicht wordt gegeven in de zomernota 2020. Uitgangspunt is dat de reserves niet verder aangetast worden. In de begroting 2021 wordt dit inzicht verder vergroot.
8	Begroting en jaarstukken: Stel vast of de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen bedragen daadwerkelijk in de begroting zijn geraamd (in plaats van voorgenomen investeringen en nog niet geraamde onttrekkingen uit reserves).	Ja	Deze aanbeveling wordt opgevolgd.	Inzicht is gegeven. Voor de mutaties is inzichtelijk gemaakt wat structureel en incidenteel is.
9	Begroting en jaarstukken:	Ja	In de begroting is als bijlage opgenomen	Wordt in de begroting 2021 opgenomen.

	Maak, gelet op de omvang van het nog openstaande bedrag aan te realiseren investeringen tot en met 2019, inzichtelijk op welke termijn deze kunnen worden gerealiseerd in relatie tot de nieuw opgenomen investeringen vanaf 2020.		de voortgang van de investeringen. Daarbij is een toelichting o.b.v. de 3 criteria: Kwaliteit, Tijd (jaar van uitvoering) en Geld. Bij elke investering staat het jaar van beschikbaarstelling vermeld. Door afdelings- en individuele werkplanning wordt dit actief gemanaged. Bij de jaarrekening wordt het krediet maximaal 3 jaar na beschikbaarstelling als vervallen beschouwd mits er een plausibele verklaring is gegeven die door het college van B&W is geaccordeerd. Het College geeft via een B&W voorstel aan waarom het krediet niet vervalt en legt hiermee verantwoording af aan de Raad.	
10	Begroting en jaarstukken: Verbeter de inzichtelijkheid van de financiële beleidsstukken door het detailniveau te verminderen.	Ja	De leesbaarheid en relevante informatiewaarde voor de raad van de begroting en jaarstukken wordt verbeterd door op hoofdlijnen te presenteren.	In de zomernota 2020 is geïnvesteerd in de structuur en de leesbaarheid.
11	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Beoordeel welke begrotingsruimte er nodig is, en op welke termijn, indien vervanging van de uit de afschrijvingsreserves gedekte investeringen (gebouwen, openbare ruimte met maatschappelijk nut en voertuigen) aan de orde is.	Ja	Zie aanbeveling nr. 7 Er wordt een overzicht samengesteld van alle investeringen die worden gedekt uit een reserve. Deze vormt de basis om de toekomstige budgettaire effecten te kunnen bepalen.	Het robuuster maken van de begroting en het niet verder aantasten van de reservepositie is een belangrijk uitgangspunt in de zomernota 2020. Diverse maatregelen worden getroffen om de begroting robuuster te maken.
12	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie:	Ja	In het kader van een gezonde financiële begroting dienen groot onderhoud en	In de zomernota 2020 zijn de volgende maatregelen doorgevoerd:

	Maak scherper onderscheid in vervangingsinvesteringen, nieuw beleid en groot onderhoud en de wijze van het dekken van de daaruit voortkomende (structurele) lasten.		vervangingsinvesteringen te worden gedekt uit de (structurele) exploitatie. Voor komend jaar betreft dat het wegenbeheer en gebouwenbeheer. Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen investeringen nieuw beleid en vervangingen c.q. groot onderhoud lasten nieuw beleid worden de lasten bestaand beleid en nieuw beleid tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	<ul style="list-style-type: none"> • Wegenbeheer wordt structureel begroot. • Er worden kapitaalasten geraamd voor vervangingsinvesteringen • Onderscheid tussen bestaand beleid en nieuw beleid.
13	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Maak het toekomstig effect op de begrotingspositie inzichtelijk van het jaarlijks aanvullen van reserves ten laste van andere reserves en formuleer beleid met betrekking tot de wenselijkheid van deze (incidentele) verschuivingen.	Ja	Het jaarlijks aanvullen ten laste van een andere reserve betrof slechts een incident. Bij een volgende keer zal het fin. effect inzichtelijk worden gemaakt. In de e.v. nota "Reserves en voorzieningen" zal beleid geformuleerd m.b.t. de wenselijkheid en doelstelling van deze (incidentele) verschuivingen. Zie ook aanbeveling nr. 14	Wordt verwerkt in de begroting 2021
14	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Neem in de nota reserves en voorzieningen richtlijnen op in welke gevallen overheveling van gelden uit de ene reserve naar de andere reserve zijn toegestaan. En toets of dit strookt met de doelstelling van de betreffende reserves.	Ja	Zie ook aanbeveling nr. 13	Wordt verwerkt in de herziening van de nota reserves en voorzieningen
15	Weerstandsvormogen: Heroverweeg of de reserve grondexploitatie bij de weerstandscapaciteit betrokken moet blijven worden. De reserve grondexploitatie wordt namelijk ook ingezet om het risico van eventuele	Nee/Ja	Nee. Er wordt al onderscheid gemaakt tussen de vrij beschikbaar reserve grondexploitatie en de reserve bedoeld voor afwaardering boekwaarde strategische gronden	Wordt verwerkt in de herziening van de nota reserves en voorzieningen

	afwaardering van de boekwaarde van de voorraad strategische gronden (tot 30% van de boekwaarde) mee af te dekken.		(weerstandscapaciteit). Ja, bij de herziening nota "Reserves en voorzieningen" wordt dit uitgebreid met de gronden die in exploitatie zijn genomen.	
16	Overhead: Blijf de ontwikkeling van de overhead ten opzichte van bijvoorbeeld regiogemeenten en eventueel landelijk beschikbaar komende cijfers volgen. En doe, voor zover dit nog niet gebeurt en voor zover door de gemeente zelf gewenst, op termijn onderzoek naar de hoogte van de overhead in vergelijking tot andere gemeenten.	Ja	De overheadkosten vormen een belangrijke kostenpost in de begroting en rekening. Het is goed deze te vergelijken met regionale- en landelijke uitkomsten. Opmerking. De uitkomsten hebben slechts een indicatieve waarde omdat dit in belangrijke mate afhangt van de bedrijfsvoering zoals veel taken in eigen beheer uitvoeren of maximaal uitbesteden.	In de begroting 2021 wordt een vergelijking opgenomen met andere gemeenten.
17	Onderhoud kapitaalgoederen: Beoordeel welke impact het feit, dat niet voor alle kapitaalgoederen (via een voorziening of reserve) wordt gespaard voor toekomstige kosten van instandhouding van kapitaalgoederen op de financiële positie van de gemeente heeft (in het geval de kosten zich gaan voordoen).	Ja	Zie ook nr. 3, 4, 12 en 17. Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen investeringen nieuw beleid en vervangingen c.q. groot onderhoud lasten nieuw beleid worden de lasten bestaand beleid en nieuw beleid tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	Is deels verwerkt in de zomernota 2020. In de begroting 2021 wordt een Meerjaren Investeringsprognose opgenomen en de meerjaren onderhoudsplannen voor gebouwen worden in 2020 herzien.
18	Onderhoud kapitaalgoederen: Beoordeel of de reserve wegenbeheer (onderdeel asfalt- en elementenverhardingen) ook na 2023 nog toereikend is (gelet op de stand per 31-12-2023 van € 0,3 miljoen) en wijs zo nodig vervangende dekking aan.	Ja	De Wegennota wordt herzien in 2021. In de zomernota 2020 is in het kader van het nieuwe beleid een stelpost (€ 300.000) opgenomen.	Is verwerkt in de zomernota 2020

19	Onderhoud kapitaalgoederen: Vergroot de informatiewaarde van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen door in de jaarrekening ook de geraamde budgetten voor onderhoud op te nemen en nadrukkelijker een relatie te leggen met de gerealiseerde lasten en de oorzaak van eventuele verschillen te duiden en in de begroting in grotere mate vooruit te kijken.	Ja	M.u.v. het gebouwenbeheer zijn de budgetten en de werkelijke onderhoudskosten van de kapitaalgoederen vermeld. Duiding verschillen en vooruit zien in de begroting is inderdaad minimaal toegelicht.	Wordt verwerkt in de begroting 2021
20	Belastingen en rechten: Neem kennis van het feit dat de gemeente in 2020 (ten opzichte van het belastingpakket zoals dat wordt gehanteerd bij de toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet) over een onbenutte belastingcapaciteit op de OZB beschikt van circa € 1,2 miljoen.	Ja	In de begroting wordt de onbenutte belastingcapaciteit vermeld.	Wordt verwerkt in de begroting 2021